

TURYSTYCZNY PRZEWODNIK BEZ RETUSZU

ALBANIA

Marc Di Duca, Owen Morton i Ben O'Donnell

ROUGH GUIDES

Spis treści

WPROWADZENIE 4

Gdzie się wybrać 6
Kiedy warto się wybrać 10
Wybór autorów 11
Miejsca, które trzeba zobaczyć 12
Trasy 22
Odpowiedzialne podróże 24

PODSTAWY 26

Jak dojechać 27
Wizy i wymogi wjazdowe 29
Po przybyciu 29
Poruszanie się po kraju 30
Noclegi 34
Jedzenie i napoje 35
Media 38
Festiwale 39
Sport i aktywność na świeżym powietrzu 40
Zakupy 42
Podróżowanie z dziećmi 42
Kultura i etykieta 43
Niezbędniki podróżnicze 43

PRZEWODNIK 48

1 Tirana i okolice 49
2 Albania północna 75
3 Berat, Durrës i Albania środkowa 107
4 Korça i Albania południowo-wschodnia 155
5 Albania południowo-zachodnia 197
6 Albańska Riwiera 235

KONTEKST 268

Historia 269
Książki 288
Język 290

STOPKA REDAKCYJNA I INDEKS 294

Wprowadzenie
Albania

Ponad trzy dekady po zrzuceniu okowów wyjątkowo duszącego komunizmu Albania staje się intrygującym i wielowymiarowym celem podróży na Bałkanach. Ten niewielki kraj, przez połowę XX wieku praktycznie zamknięty dla obcokrajowców, obecnie przyciąga podróżnych swoimi światowej klasy plażami, ośnieżonymi szczytami, smaganymi wiatrem fortecami i starożytnymi ruinami. Chociaż wielu turystów przyjeżdża tu na wakacje na plaży na riwierze, Albania to coś więcej niż tylko wybrzeże: kraj ten jest przesiąknięty kulturą i historią, od iliryjskich ruin po średniowieczne zamki, od rezydencji z czasów osmańskich po muzea dokumentujące długie, ponure lata pod żelazną władzą. Ale tajemnica wyszła na jaw, więc przyjedźcie jak najszybciej.

Od pokrytych śniegiem szczytów albańskich Alp po wyblakłe od słońca plaże wijące się wzdłuż wybrzeży Morza Jońskiego i Adriatyckiego – ten mały kraj bałkański oferuje podróżnym zadziwiającą różnorodność krajobrazów i wrażeń. Od kwietnia do listopada ciepła pogoda pozwala cieszyć się **przygodami na świeżym powietrzu**, zwłaszcza w górzystej północy, której znaczna część wciąż jest odkrywana i udostępniana miłośnikom wędrówek. Piaszczyste **plaże** riwiery mogą być wyjątkowe, gdy tłumy się rozchodzą, choć lipca i sierpnia należy unikać. Nie trzeba jednak oddalać się zbytnio od szlaków turystycznych, by odkryć puste, dzikie plaże i zaciszne, kamieniste zatoczki. Pomiędzy wybrzeżem a górami leżą fascynujące miasta: wielowarstwowe mozaiki historii, budowane i niszczone przez różnorodnych najeźdźców i osadników, od starożytnych Ilirów, przez Greków i Rzymian, aż po Imperium Osmańskie i wreszcie paranoiczny reżim komunistyczny **Envera Hodży**. Tętniąca życiem stolica, Tirana, to miejsce, w którym można poznać historię czterech dekad albańskiej utopii robotniczej, a jej **muzea** i **bunkry** zachowują pamięć o tych, którzy cierpieli pod jedną z najbardziej represyjnych dyktatur w Europie.

Albania to wciąż kraj prawdziwie serdecznej gościnności, zwłaszcza na obszarach wiejskich, ale także w miejscach mocno zaznaczonych na mapie turystycznej. Kraj ten oferuje niezliczone **gospodarstwa agroturystyczne**, gdzie można nawiązać kontakt z lokalną społecznością, delektować się tradycyjnymi potrawami i na chwilę oderwać się od XXI wieku. Nie należy jednak oczekiwać zbyt wiele ciszy i spokoju w ruchliwych nadmorskich kurortach, gdzie masowa turystyka działa obecnie na pełnych obrotach.

ALBANIA
PODGORICA
CZARNOGÓRA
Bar
Lake Skhodra
Hoti
Kopliku
Shkodra (Shkodër)
Oblika
ALPY PÓŁNOCNO ALBAŃSKIE
Thethi
Valbona
PARK NARODOWY DOLINY VALBONA
Bajram Curri
Lekbibaj
SHKODËR
Drin
Fierza Reservoir
Kruma
Puka
Oblika
LEZHA
Shëngjini
Lezha (Lezhë)
Rrësheni
Laçi
Burreli
A1
Klosi
Fushë-Krujë
DURRËSI
Kamza
PARK NARODOWY DAJTI
Shijaku
Durrësi (Durrës)
TIRANA
A3
Kavaja
TIRANA
Bari, Trieste & Ancona
ADRIATYK
Rrogozhina
Peqini
Cërriku
Elbasani
Laguna Karavasta
Lushnja
PARK NARODOWY DIVJAKA-KARAVASTA
FIER
Fieri (Fier)
A2
Seman
Dimali
Kuçova
Berati
Patosi
Brindisi
Sazani
Vlora
Bay of Vlora
Ballshi
Vjosa
PARK NARODOWY LLOGARA
Orikumi
Cieśnina Otranto
VLORA
Himara
Wybrzeże Jońskie
Tepelena
GÓRY GRIBE
Këlcyrë
Përmeti
Çarshovë
GJIROKASTRA
Gjirokastra
Delvinë
Jorgucati
Saranda
Ksamili
Butrint
Konispoli
Korfu
0
30
kilometry
N
Peja
Kosovo Polje
PRISTINA
KOSOWO
Gjakova
Ferizaj
Prizren
Kukësi (Kukës)
KUKËSI
A1
KORAB MOUNTAINS
Mali i Korabit (2764m)
Peshkopia
DIBËR
Bulqiza
Debar
Tetovo
SKOPJE
Gostivar
MACEDONIA PÓŁNOCNA
Kicevo
GÓRY MARTANESH
PARK NARODOWY SHEBENIKU-JABLLANICA
Librazhdi
Shkumbini
Prrenjasi
Lake Ohrid
Ohrid
Resen
Bitola
ELBASANI
Pogradeci
Lake Prespa
PRESPA NATIONAL PARK
Gramshi
Devoll
PINDUS MOUNTAINS
Maliqi
Zvezda
Flórina
BERATI
PARK NARODOWY GÓRA TOMORRI
Poliçani
Korça (Korçë)
Bilishti
KORÇA
Çorovoda
Osumi
PARK NARODOWY FIR Z HOTOVË-DANGELLI
Erseka
Kastoriá
GRECJA
Kónitsa
Kalpáki
Ioánnina
metrów
2000
1500
1000
500
200
0

TROCHĘ DANYCH

- Albania liczy około 2,4 miliona mieszkańców, z czego 598 000 mieszka w stolicy, Tiranie. Jedna trzecia ludności kraju mieszka w okręgu Tirana.
- Albania ma jeden z najniższych **wskaźników urodzeń** na świecie – średnio 1,21 dziecka na kobietę.
- Język albański po raz pierwszy uznano za **język indoeuropejski** w latach 50. XIX wieku. W XIX wieku język ten zapisywano przy użyciu co najmniej dziesięciu różnych alfabetów – z których część została wymyślona od podstaw w Albanii – zanim jako standard przyjęto wersję alfabetu łacińskiego.
- W latach 60. i 80. XX wieku dyktator Enver Hodża zbudował w całej Albanii od 150 000 do 750 000 **betonowych bunkrów**, choć nie wszystkie z nich przetrwały do dziś. Był to prawdopodobnie największy pojedynczy przejaw komunistycznej paranoi pod koniec XX wieku.
- Albania należy do krajów o największej **różnorodności religijnej** w Europie: 51 procent ludności identyfikuje się jako muzułmanie, w tym pięć procent należy do sufickiej sekty Bektaszy, podczas gdy szesnaście procent to chrześcijanie, w przybliżeniu równo podzieleni między katolicyzm a prawosławie. Resztę stanowią ateiści i wyznawcy innych, mniejszych religii.
- Do **znanych Albańczyków** z urodzenia lub pochodzenia należą Matka Teresa; piosenkarki Dua Lipa i Rita Ora; aktorzy Eliza Dushku, John Belushi i Jim Belushi; oraz twórczyni ChatGPT, Mira Murati.
- Albania cieszy się obecnie zasłużoną popularnością w międzynarodowej turystyce. W 2024 roku kraj ten przyjął rekordową liczbę **11,7 miliona turystów** – co stanowi ogromny skok w porównaniu z 3,7 miliona w 2014 roku i 645 000 w 2004 roku.
- **Góra Korabi** (Maja e Korabit), o wysokości 2764 m, jest najwyższym szczytem w Albanii i czwartym co do wysokości na Bałkanach, plasując się tuż poniżej greckiej góry Olimp (2917 m).
- Albania i jej transgraniczne siedliska są domem dla niezwykle dużej liczby **gatunków endemicznych**, w tym żaby wodnej albańskiej, pstrąga ohridzkiego (zwanego lokalnie *„koran”*) oraz około trzydziestu rodzimych roślin.

I bez względu na to, co mogliście przeczytać lub usłyszeć, podróż do Albanii jest również bezpieczna. Czasy vendetty praktycznie minęły, a bezprawie i zawirowania lat 90. zastąpiła nadzieja na pokojową i dostatnią przyszłość w ramach Unii Europejskiej (UE). Przestępczość nie stanowi już takiego problemu jak kiedyś, a standardy obiektów i infrastruktury stale rosną.

Jak szybko zauważy każdy, kto wysiądzie z samolotu na międzynarodowym lotnisku w Tiranie, Albania przeżywa renesans, umacniając swoją pozycję jako demokratyczny członek NATO i nawiązując szerokie kontakty ze społecznością europejską i międzynarodową. Chociaż nadal jest to jedno z najbiedniejszych państw Europy i oczywiście problemy nadal istnieją, to ten mały bałkański kraj nieodwracalnie zmierza ku lepszym czasom, a turystyka odgrywa w tym procesie istotną rolę.

Gdzie się wybrać

Oczywistym punktem wyjścia jest **Tirana** – jedna z mniejszych stolic Europy, ale miasto szybko się rozwijające, w którym niemal codziennie powstają nowe wieżowce, hotele i restauracje. Ta albańska metropolia stanowi wyjątkową i ekscentryczną mieszankę architektury osmańskiej, włoskiej, komunistycznej i współczesnej, a wiele śladów jej burzliwej przeszłości przetrwało do dziś, przede wszystkim w muzeach, które pozwalają zajrzeć do życia w czasach komunizmu – bywało ono zarówno straszne, jak i fascynujące. Jest to zdecydowanie najbardziej kosmopolityczne miejsce w Albanii, oferujące największą różnorodność restauracji i atrakcji kulturalnych. Jednak w upalne lato większość turystów kieruje się prosto na **riwierę**, gdzie długie, żwirowe

POMNIK SKANDERBEGA

SZALONE BUNKRY

Wszechobecny element krajobrazu całej Albanii – w kraju tym można znaleźć setki tysięcy **betonowych bunkrów**. Są one dziedzictwem paranoicznego reżimu komunistycznego **Envera Hodży**; powstały w ciągu dwudziestoletniego okresu, począwszy od 1967 roku, i miały służyć obronie cywilnej w przypadku inwazji sił wroga. Hodża czerpał inspirację z wojny partyzanckiej, którą albański ruch oporu prowadził podczas **II wojny światowej**, w ramach której bojownicy wyłaniali się z silnie bronionych terenów górskich, by atakować cele na nizinach.

Bunkry różnią się wielkością i konstrukcją – od mniejszych i bardziej powszechnych obiektów, które mogły pomieścić jednego lub dwóch żołnierzy, po ogromne schrony dla większych jednostek. Istniały nawet rozległe sieci zaprojektowane tak, by w razie **ataku nuklearnego** pomieścić cały rząd. Ich budowa pochłonęła cenne zasoby i była **ekonomicznie wyniszczająca**, co w naturalny sposób odbiło się na pozostałej infrastrukturze.

Po śmierci Hodży program budowlany został wstrzymany, ale krajobraz Albanii już uległ przemianie. Pomimo starań likwidacji bunkrów w okresie postkomunistycznym te groźnie wyglądające betonowe budowle nadal rozsiane są po miastach i na wsi. Niektóre z nich stały się jednak osobliwymi punktami orientacyjnymi, ozdobionymi zabawnymi muralami lub przekształconymi w przestrzenie dla instalacji artystycznych i kawiarni. Oto kilka miejsc, które szczególnie warto odwiedzić:

- **Bunk'Art 1 i 2.** Ogromne kompleksy podziemnych tuneli w Tiranie, zaprojektowane z myślą o zapewnieniu schronienia rządowi Albanii w przypadku inwazji lub ataku nuklearnego. Zostały przekształcone w fascynujące muzea przedstawiające program budowy bunkrów oraz historię Albanii w czasach komunizmu, a także mieszczą wystawy sztuki współczesnej. Str. 63 i 58
- **Pirogoshi.** Położony w kanionie Gradeci niedaleko Berati wykuty w zboczu góry kompleks wojskowy był częścią planu umocnienia regionu, aby mógł pełnić rolę rezerwowej kwatery głównej w przypadku upadku Tirany. Str. 129
- **Gjirokastra, tunel z czasów zimnej wojny.** Znajdujący się pod zamkiem w Gjirokastrze obiekt, zaprojektowany w latach 70., miał służyć jako schronienie dla lokalnych urzędników państwowych. Znajdują się w nim biura, pomieszczenia sypialne i inne pomieszczenia; zachowało się w nim część oryginalnego wyposażenia i przedmiotów. Zwiedzanie możliwe jest wyłącznie w ramach wycieczki z przewodnikiem. Str. 204
- **Zvërneci.** Ukryte pod latarnią morską na zachodnim klifie tego półwyspu znajduje się seria czterech dużych, połączonych ze sobą bunkrów, przeznaczonych do obrony morskiej: wewnątrz pierwszego tunelu zachował się plakat, który miał pomagać mieszkańcom w identyfikacji wrogich statków. Zewnętrzna część obiektu została ozdobiona sztuką uliczną o tematyce ekologicznej. Str. 246
- **Phoenice.** Te starożytne ruiny pochodzą sprzed około 2500 lat, ale zajmują tak ważne strategiczne położenie, że w czasach komunizmu zostały ponownie ufortyfikowane. Efektem jest dziwaczne połączenie rozpadających się pozostałości z betonowymi bunkrami. Str. 261

plaże nie ustępują niczym tym nad Morzem Śródziemnym. Władze obiecały usunąć słynne roje parasoli plażowych, co oznacza więcej miejsca na cieszenie się pięknym wybrzeżem (bezpłatnie). Ci, którzy zboczą z utartych szlaków, zostaną nagrodzeni spokojniejszymi, bardziej zacisznymi widokami na lazurową wodę oraz dzikimi zatoczkami nietkniętymi przez masową turystykę. Kolejnym cudem natury Albanii są jej **góry** – na północy rozciąga się pofałdowany krajobraz szczytów z niezliczonymi szlakami pieszymi i rowerowymi prowadzącymi przez doliny i wąwozy przypominające Shangri-La. Pętla ze **Szkodry** przez **Thethi**, **Valbonę** i prom **w Komani** staje się klasykiem europejskich podróży.

Durrës, niemal zrośnięte z Tiraną, jest głównym portem Albanii i klejnotem Adriatyku ze swoim starożytnym amfiteatrem, rzymskimi ruinami, plażami i tętniącym życiem nocnym. Dalej na południe port we **Wlorze** jest atrakcyjnym celem podróży dzięki wartym odwiedzenia muzeom, dobrym plażom i znakomitym restauracjom serwującym owoce morza prosto z łodzi.

„Miasto Tysiąca Okien", położone w centrum kraju **Berat**, to skarbnica historii pełna architektury z czasów osmańskich, której zwieńczeniem jest imponujący zamek. Miasto **Korça** w południowo-wschodniej części kraju oferuje wiele osobliwych muzeów wartych zwiedzenia, a także tętniącą życiem dzielnicę bazarową poświęconą jedzeniu, napojom i muzyce, podczas gdy położone na wzgórzu **Gjirokastra,** tuż przy granicy z Grecją, to wpisana na listę UNESCO plątanina kamiennych uliczek i wieżowych domów rodem z bajek.

Na dalekim południu, naprzeciw greckiej wyspy Korfu, po drugiej stronie wąskiej cieśniny, leży **Butrint** – najważniejsze stanowisko archeologiczne w Albanii (trzeba dodać, że jest to jedno z wielu) i kolejne miejsce wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO, gdzie turyści mogą zwiedzać ruiny z czasów greckich, rzymskich i średniowiecznych zajmujące powierzchnię całego miasta.

ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY I OPADY

	Sty	Luty	Mar	Kwi	Maj	Cze	Lip	Sie	Wrz	Paź	Lis	Gru
DURRËSI												
Maks °C	13	15	18	21	25	30	33	34	29	24	20	15
Min °C	4	6	8	11	14	18	21	21	18	14	10	6
Opady (mm)	130	115	100	95	75	50	30	45	75	110	160	140
TIRANA												
Maks °C	13	14	17	21	25	29	32	33	28	23	18	14
Min °C	2	3	6	9	13	17	19	18	15	11	7	3
Opady (mm)	135	150	130	115	120	85	30	30	60	105	210	175
KORÇA												
Maks °C	5	9	12	17	21	25	29	29	24	19	13	7
Min °C	-2	1	3	6	10	13	16	16	13	8	4	-0.3
Opady (mm)	70	80	55	60	80	45	25	25	40	80	145	100

Kiedy warto wybrać się do Albanii

Większość turystów wybiera się do Albanii w głównym **sezonie letnim**, między **czerwcem a wrześniem**. Są to najgorętsze miesiące, kiedy temperatury w niżej położonych rejonach kraju regularnie przekraczają 40°C. To świetna pogoda do kąpieli w morzu i opalania się, choć nie sprzyja zwiedzaniu muzeów i stanowisk archeologicznych ani prowadzeniu jakichkolwiek aktywności na świeżym powietrzu. Lipiec i sierpień to zdecydowanie najbardziej ruchliwe miesiące, kiedy plaże są często całkowicie zatłoczone, a noclegi na wybrzeżu są wyprzedane. Przyjedź na riwierę w **maju** lub **pod koniec września** i na początku października, a zobaczysz zupełnie inny obraz – większość miejsc jest otwarta, ale tłumów jest znacznie mniej niż latem. Jednak znaczna część infrastruktury turystycznej wzdłuż wybrzeża zawiesza działalność od końca października do maja.

Jednym z regionów kraju, który warto odwiedzić w **okresie poza sezonem** w Albanii, jest górzysta północ, choć na wyższych wysokościach ekstremalne letnie temperatury są nieco łagodniejsze. Od listopada do marca i kwietnia szlaki turystyczne oraz drogi dojazdowe mogą być zablokowane przez śnieg.

Miejscem, które warto odwiedzić o **każdej porze roku**, jest stolica – Tirana. Miasto to jednak najlepiej odkrywać, gdy temperatura spada poniżej 25°C, dlatego najlepiej unikać okresu od czerwca do sierpnia, kiedy upalne temperatury mogą zniechęcić do zwiedzania licznych, znakomitych (choć pozbawionych klimatyzacji) muzeów. Podobne problemy dotyczą innych miast, zwłaszcza tych położonych w głębi lądu, takich jak Berati i Gjirokastra.

Barwne tradycje ludowe Albanii należą do największych atrakcji tej podróży, dlatego warto zaplanować wyjazd tak, aby zbiegł się z jednym z licznych festiwali. Poszczególne wydarzenia wymieniono poniżej oraz w poszczególnych rozdziałach.

PLAŻA W DURRËS

Wybór autorów

Nasi autorzy przemierzali górskie szlaki, wspinali się do bizantyjskich klasztorów na szczytach wzgórz i wypili znacznie więcej albańskiego wina, niż jest to absolutnie konieczne – to ciężka praca, ale ktoś musi ją wykonać. Oto niektóre z ich najlepszych wrażeń.

Wyrusz na szlaki Górzysta północ Albanii to raj dla miłośników wędrówek, ale szlak między Thethi a Valboną, będący częścią potężnego łańcucha Szczytów Bałkanów (str. 90), jest czymś wyjątkowym.

W bunkrach Bunkry są niemal wszechobecnym widokiem w całym kraju, ale dwa schrony przeciwatomowe Bunk'Art w Tiranie (zob. str. 63 i 58) to najbardziej fascynujące miejsca w stolicy dla osób zainteresowanych długimi dziesięcioleciami, podczas których Albania znajdowała się pod rządami komunistycznej dyktatury.

Twierdze na wzgórzach Albania usiana jest malowniczymi zamkami położonymi na szczytach imponujących wzniesień: podziwiaj rozległe widoki z takich twierdz, jak zamek Borshi (str. 254), zamek w Gjirokastrze (str. 205) oraz zamek Rozafa (str. 79) niedaleko Szkodry.

Wspaniałe klasztory Piękne bizantyjskie kościoły, takie jak ten w klasztorze św. Marii (str. 255), można znaleźć na całym południu kraju; często kryją one średniowieczne freski.

Kultura ludowa W Albanii nigdy nie jesteś daleko od występów ludowych, czy to śpiewu izopolifonicznego (str. 205), muzyki *sazet* z południa (str. 195), czy festiwalu Oda Dibrane w Peshkopii (str. 99).

Socrealizm Era komunistyczna pozostawiła po sobie kilka wspaniałych, surowych projektów, w tym Pomnik Niepodległości we Wlorze (str. 243), pomnik poświęcony II wojnie światowej w Drashovicy (str. 247) oraz mural w Narodowym Muzeum Historii w Tiranie (str. 56).

Ukryte plaże Albańska riwiera jest obecnie dobrze i naprawdę zaznaczona na mapie turystycznej, ale plaże, takie jak Gjipeja (Gjipe; str. 250) i Lukova (str. 255) wciąż sprawiają wrażenie nieodkrytych.

Albańskie wino Odkryj zaskakujący świat albańskiej uprawy winorośli w *Alpeta Agrotourism & Winery* lub w *winnicy Pupa* (str. 125) niedaleko Berati.

Nasze rekomendacje nie kończą się na tym. W całym przewodniku zaznaczyliśmy nasze ulubione miejsca – idealnie położony hotel, klimatyczną kawiarnię, wyjątkową restaurację – oznaczając je symbolem ★

MECZET HAJJI BENDO, ZAMEK W BORSHI

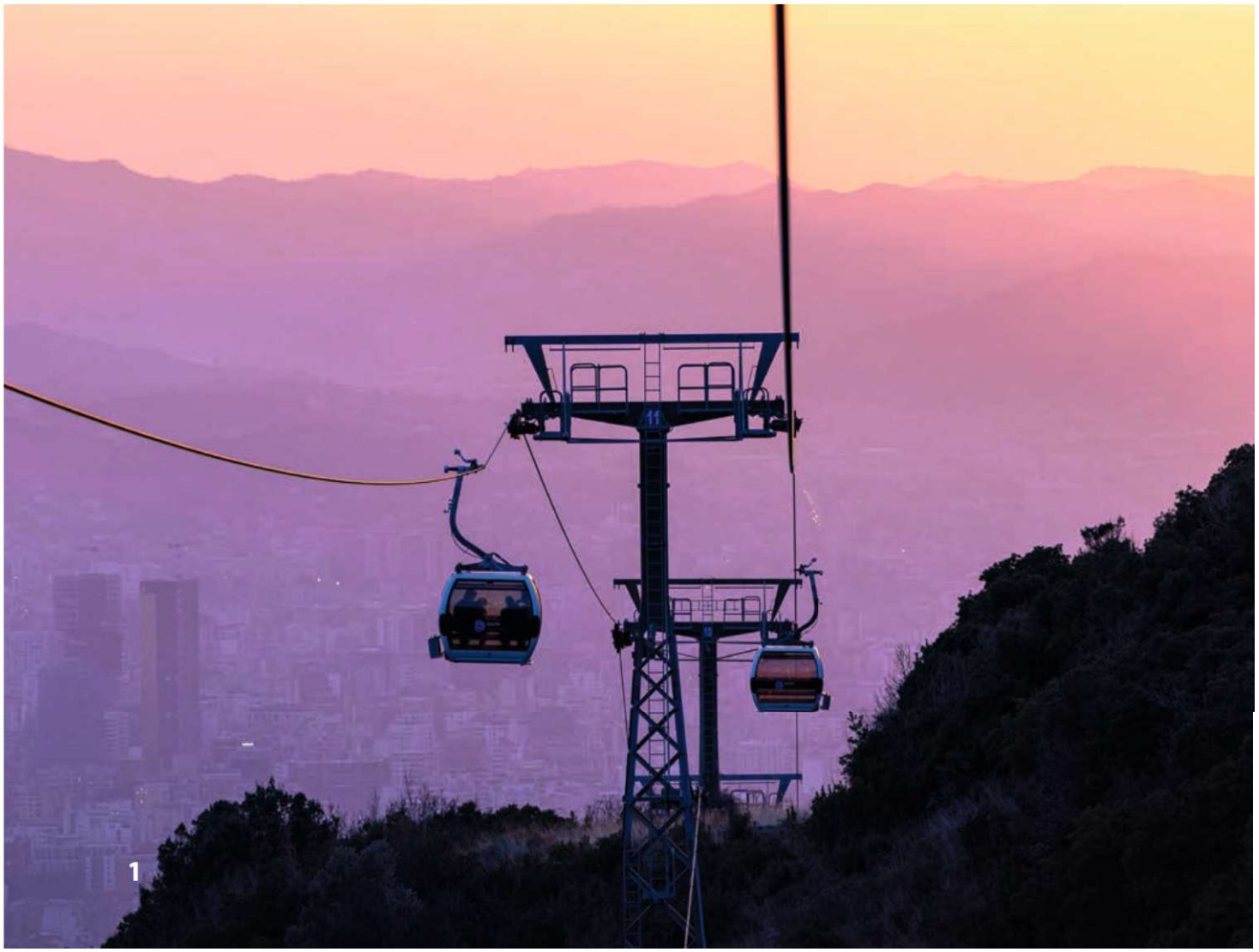

POMNIK NA PLACU NIEPODLEGŁOŚCI

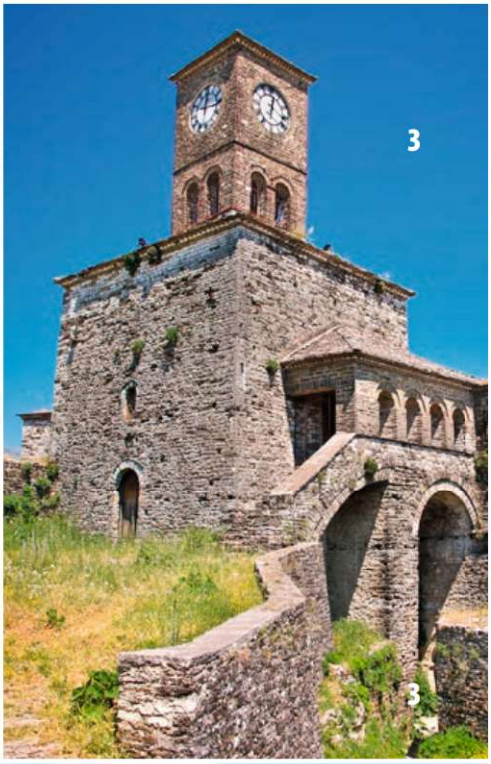
25

miejsc, które trzeba zobaczyć

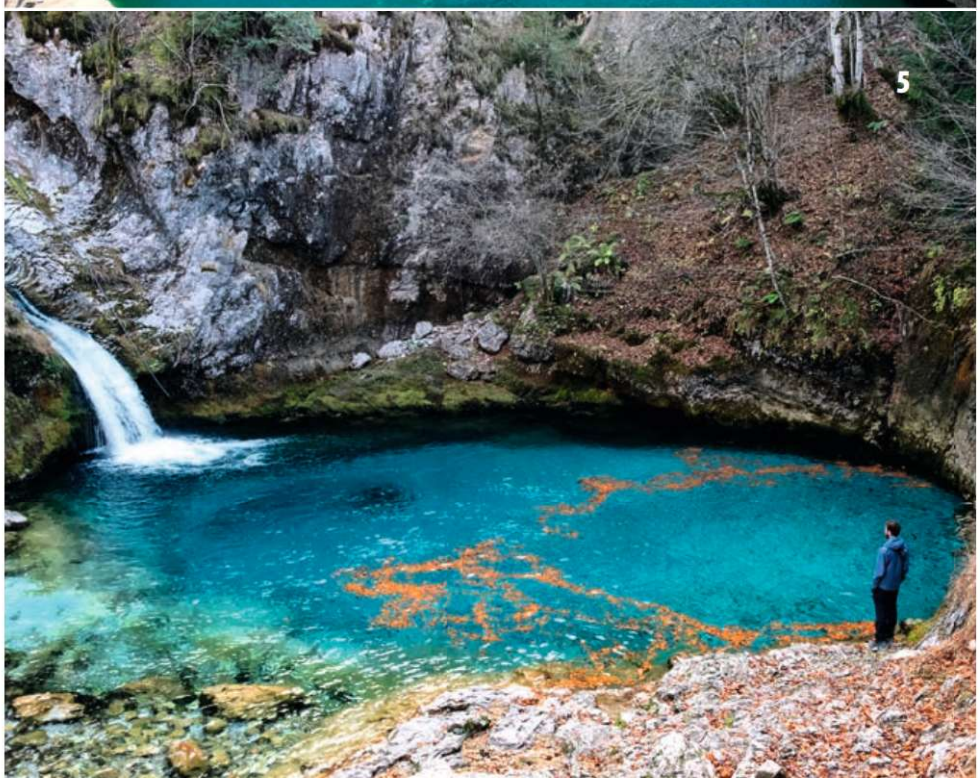
Nie da się zobaczyć wszystkiego, co Albania ma do zaoferowania, podczas jednej podróży – i nie sugerujemy, abyś nawet próbował. Poniżej przedstawiamy przegląd niektórych z największych atrakcji kraju: cudów natury i skarbów kultury, spokojnych plaż i starych miast objętych ochroną UNESCO, malowniczych tras samochodowych i pełnych przygód wędrówek. Każda atrakcja ma odnośnik do strony w przewodniku, gdzie można znaleźć więcej informacji. Kolorowe numery odnoszą się do rozdziałów w sekcji „Przewodnik".

1 GÓRA DAJTI

Str. 66

Najlepszą wycieczką jednodniową z Tirany jest wyprawa na górę Dajti, położoną na wschód od miasta. Wjedź kolejką linową na szczyt, aby podziwiać wspaniałe panoramy, zjeść posiłek z widokiem i wybrać się na wędrówkę.

2 BUNK'ART 1 I 2

Str. 63 i 58

Dwa gigantyczne bunkry nuklearne w Tiranie, przekształcone w podziemne muzea: Bunk'Art 1 skupia się na historii Albanii w XX wieku, przedstawionej częściowo za pomocą instalacji artystycznych, natomiast jego młodszy odpowiednik, znajdujący się pod budynkiem dawnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, poświęcony jest represjom i terrorowi komunistycznemu.

3 GJIROKASTRA STARE MIASTO

Str. 229

Wpisane na listę UNESCO historyczne centrum Gjirokastry to labirynt kamiennych domów i wąskich uliczek w cieniu wspaniałego zamku.

4 JEZIORO KOMANI REJS ŁODZIĄ

Str. 92

Ta malownicza wycieczka po zbiorniku wodnym, będąca doskonałym sposobem na dotarcie do północnych gór lub powrót z nich, przypomina rejs fiordem.

5 BLUE EYE

Str. 262

Ta krasowa dziura w południowej Albanii lśni jasnym błękitem w bałkańskim słońcu. Jest tak głęboka, że nikt nigdy nie dotarł do jej dna.

6
6

7

8
8

9

10

6 PRZEŁĘCZ LLOGARA
Str. 250

Jedna z najbardziej spektakularnych tras samochodowych w Europie – kręta droga prowadząca w dół z przełęczy Llogara – oferuje niesamowite widoki na albańską riwierę.

7 DURRËSI HISTORYCZNE CENTRUM
Str. 142

Ułóż puzzle przedstawiające ponad dwa tysiące lat historii, korzystając z architektonicznej układanki, jaką stanowi zwarty rdzeń tego miasta portowego.

8 PËRMETI VJOSA
Str. 229

Niezależnie od tego, czy chcesz zmierzyć się z bystrzami na tratwie rzecznej, czy rozkoszować się w gorących źródłach, elektryzująco niebieskie wody rzeki Vjosa budzą podziw i zachęcają do przygody.

9 WAKACJE NA FARMIE
Str. 35

Jednym z najlepszych sposobów na poznanie tradycyjnej kuchni i kultury tego gościnnego bałkańskiego kraju jest pobyt w jednym z wielu gospodarstw wiejskich, które przyjmują gości.

10 NARODOWE MUZEUM SZTUKI ŚREDNIOWIECZNEJ
Str. 165

Albania jest niezwykle bogata w prawosławne freski i ikony, a najwspanialsze dzieła jej rodzimych malarzy można podziwiać w tym muzeum w Korczy.

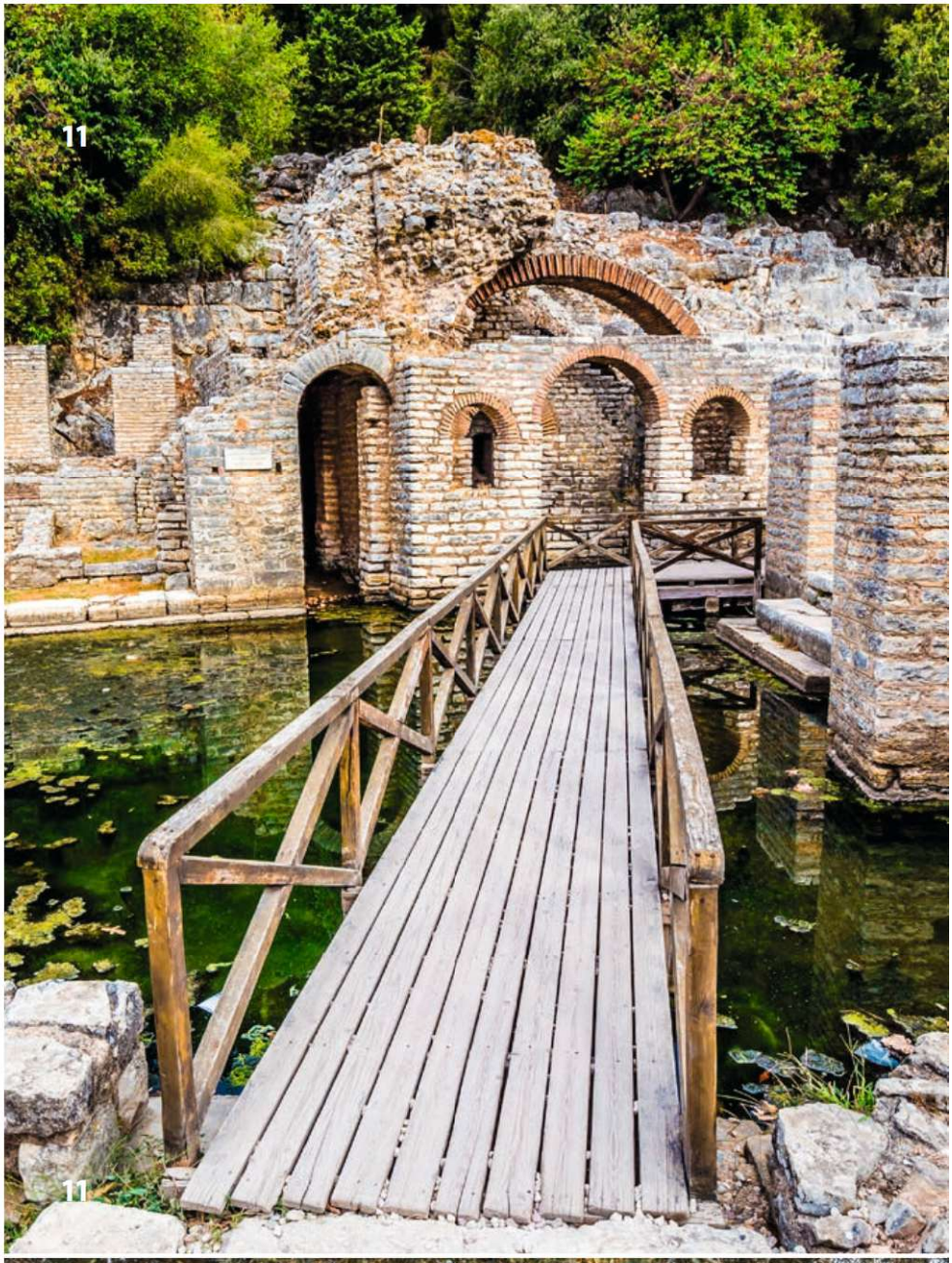
11 BUTRINT
Str. 264
Odkryj kolejne warstwy starożytnej historii regionu w najważniejszym stanowisku archeologicznym kraju.

12 PARK ARCHEOLOGICZNY W APOLLONII
Str. 220
Dowiedz się, jak Grecy i Rzymianie żyli, pracowali i studiowali w tym niesamowitym mieście w ruinach i muzeum w pobliżu miasta Fieri.

13 WĘDRÓWKA Z THETHI DO VALBONY
Str. 88
Trasa turystyczna między Thethi a Valboną jest najpopularniejsza w Albanii i nie bez powodu. Widoki wzdłuż doliny Valbony są naprawdę spektakularne.

14 WSPINACZKA NA GÓRĘ KORABI
Str. 101
Góra Korabi to najwyższy szczyt Albanii, a dość łatwa wędrówka na szczyt to świetny sposób na spędzenie dnia w pobliżu Peshkopii.

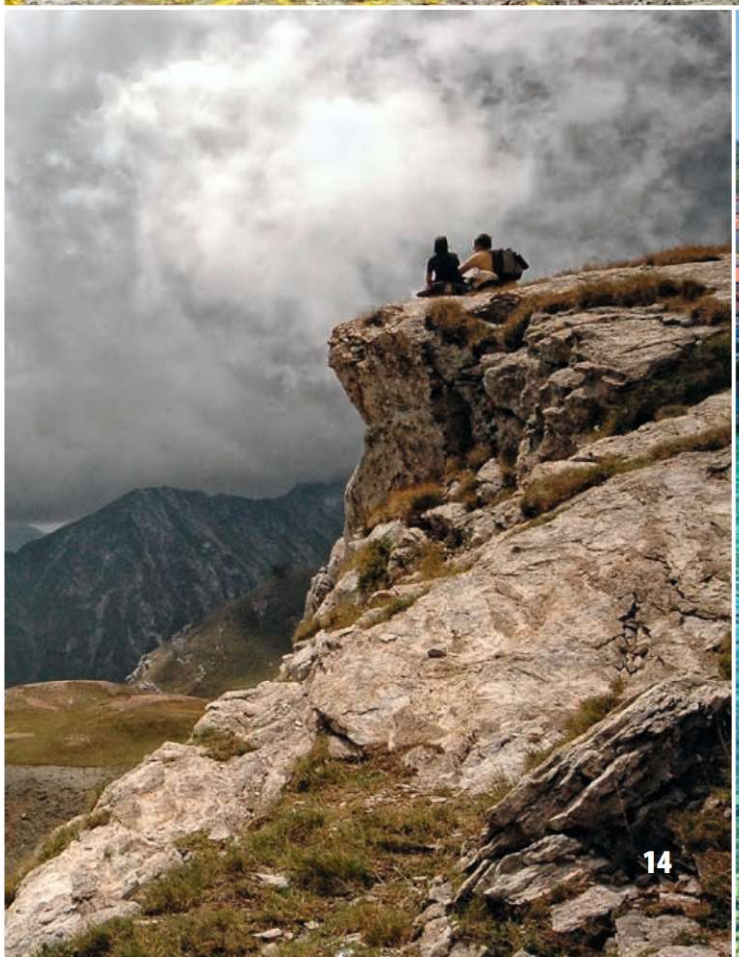
15 JEZIORO OCHRYDZKIE
Str. 173
To ogromne jezioro, wspólne z Republiką Macedonii Północnej, jest wspaniałym miejscem na letni wypoczynek dzięki krystalicznie czystej wodzie, spokojnemu wędkowaniu i obfitości słodkowodnych owoców morza.

13

14

15

16

16 SHEBENIKU-JABLLANICA

Str. 171

Położony przy granicy Albanii z Republiką Macedonii Północnej park narodowy to odległy obszar obejmujący jeziora polodowcowe, gęste lasy i głębokie doliny.

17 BAZAR W KORCZY

Str. 162

Odrestaurowany historyczny obszar targowy przekształcony w tętniące życiem centrum z barami, restauracjami i sklepami.

18 ZAMEK BASHTOVA

Str. 152

Prawdopodobnie najbardziej imponujący zamek w Albanii, położony niedaleko Durrësu. Nic dziwnego, że jego bajkowe wieżyczki i blanki znalazły się na wstępnej liście UNESCO.

19 PLAC SKANDERBEGA

Str. 56

W samym sercu Tirany znajdują się najbardziej rozpoznawalne zabytki stolicy, a od rana do wieczora tętni tu życie dzięki spacerującym mieszkańcom i turystom.

20 CENTRUM BERATI

Str. 111

Rozciągające się tuż u stóp zamku osmańskie centrum Berati sprawiło, że miasto zyskało przydomek „Miasto Tysiąca Okien".

17

18

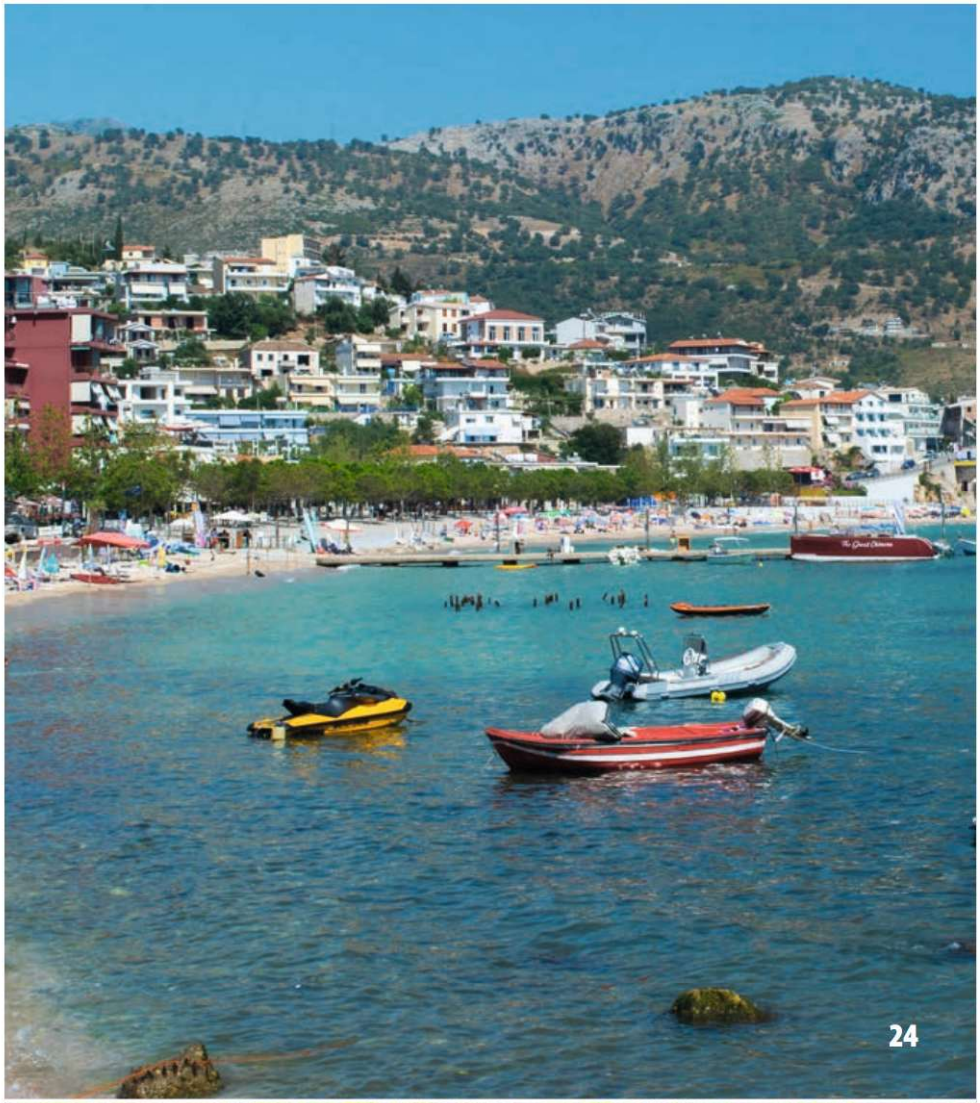

19

20

21

22

23
ANTIKA

21 JEZIORO SZKODERSKIE
Str. 86
Część największego jeziora na Bałkanach leży na terytorium Albanii; najłatwiej dostać się do niego z miejscowości Shiroka niedaleko Szkodry.

22 BLLOKU
Str. 61
Blloku, dawna zamknięta dzielnica w Tiranie przeznaczona dla ważnych osobistości partii komunistycznej, przekształciła się w modne miejsce z fajnymi restauracjami, barami i hotelami. W pobliżu znajduje się Piramida, najbardziej szalona komunistyczna pozostałość w mieście.

23 BAZAR W KRUJI I ZAMEK
Str. 73
Zaledwie 30 km od Tirany, malownicze średniowieczne miasteczko Kruja, położone na wzgórzu, oddaje hołd Skanderbegowi, bohaterowi narodowemu, który odegrał wiodącą rolę w albańskim oporze przeciwko Osmanom.

24 RIWIERA
Str. 236
Krajobraz ten przyciąga rzesze turystów i jest najnowszym, zyskującym na popularności kierunkiem turystycznym nad Morzem Śródziemnym. Kurorty i ukryte zatoczki albańskiej riwiery otoczone są przepięknymi plażami.

25 KANION OSUMI
Str. 128
Jako jedna z najbardziej spektakularnych atrakcji przyrodniczych Albanii, wąwóz ten w niektórych miejscach opada pionowo na głębokość 150 m. W niektórych miejscach ma zaledwie kilka metrów szerokości, a po obu stronach wznoszą się strome wapienne ściany.

Trasy

Albania może i jest mała, ale i tak potrzeba co najmniej miesiąca, by choć trochę poznać ten fascynujący kraj. Infrastruktura pozwala na przemieszczanie się między dużymi miastami, ale aby dotrzeć do mniejszych miejscowości i odległych zakątków, zdecydowanie przyda się własny samochód, a nawet pojazd z napędem na cztery koła (i/lub przewodnik).

WIELKA WYCIECZKA

Miasta pełne kultury, rzymskie ruiny, cuda wpisane na listę UNESCO, architektura z czasów osmańskich: Albania ma bogactwo atrakcji. Mając własny samochód, ta wielka wycieczka może zająć od dziesięciu dni do dwóch tygodni, w zależności od tego, ile czasu spędzisz w każdym miejscu.

❶ **Szkodra** Położone nad brzegiem Jeziora Szkodra – największego naturalnego zbiornika wodnego na Bałkanach – to miasto o bogatej kulturze stanowi doskonałą bazę wypadową do wycieczek po okolicy oraz do szerszej podróży po kraju. Str. 86

❷ **Lezha** Ze Szkodry do Lezhy jest tylko krótka przejażdżka samochodem. To małe miasteczko ma wielkie znaczenie historyczne, przede wszystkim ze względu na bohatera narodowego Albanii, Skanderbega, którego mauzoleum jest główną atrakcją tego miejsca. Str. 102

❸ **Tirana** Autostrada zaczyna się w Lezha, co oznacza, że do Tirany dojedziesz w mgnieniu oka. W stolicy Albanii i jej okolicach można z łatwością spędzić tydzień, zwiedzając muzea poświęcone komunizmowi, delektując się najróżnorodniejszymi potrawami kraju oraz wspinając się na górę Dajti, skąd rozciąga się piękny widok na miasto. Str. 50

❹ **Durrësi** Główne miasto portowe Albanii znajduje się w niewielkiej odległości od Tirany i zdecydowanie warto je odwiedzić ze względu na rzymskie ruiny, zachęcające plaże oraz doskonałe restauracje serwujące owoce morza, rozciągające się wzdłuż plaży. Str. 139

❺ **Berat** Zaledwie 90 km dobrej drogi dzieli wybrzeże od jednej z największych atrakcji środkowej Albanii: historycznego miasta Berat z potężnym zamkiem i skupiskami dobrze zachowanych budynków z okresu osmańskiego. Str. 110

❻ **Gjirokastra** Nie ma bezpośredniej trasy do następnego przystanku – droga wije się na południe do Gjirokastry, kamiennego cudu wpisanej na listę UNESCO miejscowości, pełnej architektury osmańskiej i wąskich brukowanych uliczek. Str. 200

❼ **Butrint** Z Gjirokastry czeka nas powolna, 70-kilometrowa podróż w kierunku wybrzeża, by dotrzeć do Butrint, najbardziej imponującego stanowiska archeologicznego w Albanii. Zwiedzanie ruin tego grecko-rzymskiego miasta przenosi nas w odległą przeszłość. Str. 264

Stwórz własny plan podróży z Rough Guides. Niezależnie od tego, czy szukasz przygody, czy rodzinnych wakacji, mamy dla Ciebie wycieczkę ze wszystkimi atrakcjami, które lubisz, i zabytkami, które chcesz zobaczyć. Wszystkie nasze wycieczki są opracowywane przez lokalnych ekspertów, którzy potrafią wydobyć z danego miejsca to, co najlepsze. Odwiedź stronę **www.roughguides.com/trips**, aby porozmawiać z jednym z naszych agentów turystycznych.